

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 4Csp/52/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8421201014
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2022:8421201014.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v spore žalobcu: A. Č., E.. XX. XX. XXXX, J.Á. XXX/XX, XXX XX K. P., zast.: Združenie na ochranu práv občana - AVES, IČO: 50 252 151, Jána Poničana 9, 841 07 Bratislava, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia s.r.o., IČO: 35 792 752, Pribinova 25, 824 96 Bratislava, právne zastúpený: AK JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o zaplatenie finančného zadostučinenia 300 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 300 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Platobný rozkaz Okresného súdu Kežmarok zo dňa 17.06.2021 č.k. 4Csp/52/2021-44 z r u š u j e.

III. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi k rukám jeho zástupcu Združenie na ochranu práv občana - AVES, Jána Poničana 9, 841 07 Bratislava, IČO: 50 252 151, náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na tunajší súd dňa 28.05.2021 sa žalobca ako spotrebiteľ domáhal na žalovanej ako dodávateľovi zaplatenia finančného zadostučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“) vo výške 300 eur.

2. Zástupca žalobcu žalobu odôvodnil tak, že Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 5Co 49/2009 - 191 zo dňa 27.02.2020 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č.k. 10Csp 77/2017-141 zo dňa 12.12.2018 priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 104,22 eur spolu s 5% úrokmi zo sumy 104,22 eur od 10.11.2018 do zaplatenia. Žalobca bol teda v tomto súdnom konaní, v ktorom mal postavenie spotrebiteľa, úspešný. Žalovaná ako dodávateľ porušila práva žalobcu ako spotrebiteľa. Porušenie bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu spočívajúcu v nezákonom preplatení pôžičky a teda v strate peňažných prostriedkov, čo predstavuje jeden z najzávažnejších zásahov do sociálnej identity osoby. Majetok dotknutý zabezpečovacím inštitútom - dohodou o zrážkach zo mzdy - bola mzda žalobcu, z ktorej zabezpečoval svoje životné potreby. K strate na mzde pritom dochádzalo na základe neplatných právnych úkonov, a to úverovej zmluvy, dohody o poskytovaní služieb a dohody o zrážkach zo mzdy.

3. Argumentoval, že základným predpokladom úspešného uplatnenia nároku spotrebiteľa na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je porušenie práva alebo povinnosti stanovenej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi upravujúcimi ochranu spotrebiteľa, ako sú ust.

§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, zákon o finančných službách na diaľku, ale aj poškodenie zdravia, ochrana osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a podobne. Účelom všetkých týchto právnych noriem je ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu sp.zn. 6Cdo 389/2015 zo dňa 14.09.2016 pod úspešným uplatnením nároku z porušenia práva alebo povinnosti je treba rozumieť napr. úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo nároku na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky použitej v spotrebiteľskej zmluve. V súdnom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 10Csp 77/2017 žalobcovi bol právoplatne priznaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanej. Zákon o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje, aby spotrebiteľovi bola aj reálne privodená nejaká ujma. Postačuje porušenie práva alebo povinnosti spôsobilé ujmu privodiť. Základ nároku na finančné zadosťučinenie je preto v danej veci nepochybne daný. Pokiaľ ide o výšku nároku, tá závisí od úvahy súdu. Zastáva názor, že suma 300 eur bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu a dostatočný sankčný charakter voči žalovanej v zmysle individuálnej aj generálnej prevencie. Zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nepodrobil nekalému konaniu žalovanej, ale napriek svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii oproti žalovanej sa pustil do sporu.

4. Dňa 07.06.2021 tunajší súd vydal vo veci platobný rozkaz č.k. 4Csp 52/2021-44, ktorým uložil žalovanej peňažnú povinnosť podľa žalobnej žiadosti. Platobný rozkaz bol zástupcovi žalobcu riadne doručený dňa 09.06.2021 a žalovanej dňa 08.06.2021.

5. Dňa 14.06.2021 bol súdu doručený odpor žalovanej proti platobnému rozkazu, ktorým zástupca žalovanej navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť. V odôvodnení odporu namietol, že žalobca v žalobe neuviedol žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplývala dôvodnosť ako základu, tak aj výšky uplatneného nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Zo žaloby nevyplývajú skutočnosti, na základe ktorých žalobca finančné zadosťučinenie požaduje. Zo žaloby nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali primeranosť požadovanej výšky finančného zadosťučinenia práve vo výške 300 eur. Absencia týchto skutočností nemôže byť nahradená úvahou súdu, ani postupom podľa § 296 Civilného sporového poriadku (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo 14/2020 zo dňa 23.06.2020). Vzniesol námietku premlčania nároku. Uviedol, že žalobca si nárok na finančné zadosťučinenie mohol uplatniť už v roku 2017 žalobou v konaní vedenom pod sp. zn. 10Csp 77/2017. Rozsudok vydaný v tomto konaní predstavuje rozhodnutie o predbežnej otázke pre nárok na finančné zadosťučinenie. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by predpokladom pre uplatnenie nároku na finančné zadosťučinenie bolo predchádzajúce právoplatné rozhodnutie súdu. Predpoklad pre uplatnenie nároku na finančné zadosťučinenie môže vyplývať aj z posúdenia predbežnej otázky bez toho, aby uplatneniu nároku muselo predchádzať súdne konanie a právoplatné súdne rozhodnutie. Žalobcovi nič nebránilo, aby si nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatnil žalobou v súdnom konaní sp.zn. 10Csp 77/2017. Tým, že takto nespravil, vystavil sa riziku premlčania a uplynutia premlčacej doby. Premlčacia doba v danej veci tak začala plynúť v deň podania žaloby vo veci sp.zn. 10Csp 77/2017, t.j. dňa 24.03.2017, a uplynula skôr, ako bola podaná žaloba v danej veci, a to dňa 24.03.2020.

6. Uznesením zo dňa 16.08.2021 č.k. 4Csp 52/2021-59 súd podľa § 167 ods. 3 Civilného sporového vyzval zástupcu žalobcu na vyjadrenie k odporu žalovanej v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Zástupca žalobcu na výzvu súdu v stanovenej lehote nereagoval.

7. Následne písomným podaním doručeným súdu dňa 20.03.2022 doplnil žalobu tak, že uviedol, že žalobca sa v právoplatne skončenom súdom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 10Csp 77/2017 úspešne domohol vyslovenia neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu 8500119177 zo dňa 22.06.2015, Dohody o poskytovaní služieb č. 8500119177 zo dňa 22.06.2015, Dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka č.8500119177 zo dňa 22.06.2015 a Spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy č. 8500119177 zo dňa 22.06.2015 a bol mu priznaný nárok voči žalovanej na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 104,22 eur s prísl. Je tiež nesporné, že žalobca sa v tomto konaní domohol vyslovenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých spotrebiteľských úverov a že súd na návrh žalobcu nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanej zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uplatnenej žalovanou u zamestnávateľa žalobcu. Nemožno mať preto pochybnosti, že žalobcovi vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z..

K porušeniu práv žalobcu ako spotrebiteľa došlo vo veľkom rozsahu. Súdom boli určené za neplatné štyri spotrebiteľské zmluvy, žalovanej bola uložená povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenia, došlo k vykonávaniu zrážok zo mzdy žalobcu bez právneho dôvodu a poškodeniu dobrej povesti žalobcu u jeho zamestnávateľa.

8. V podaní ďalej uviedol, že pri určení výšky finančného zadosťučinenia boli zohľadnené rôzne kritéria, a to závažnosť, intenzita a časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia zadosťučinenia. Žalovaná namiesto sumy 450 eur vyplatila žalobcovi iba 405 eur, pričom odplata za tri roky činila 144 % reálne poskytnutej sumy. Napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru vyzvala zamestnávateľa žalobcu na vykonávanie zrážok zo mzdy. Zrážkami zo mzdy žalobcu sa žalovaná nad rámec reálne poskytnutých peňažných prostriedkov mienila obohatiť o dvojnásobok poskytnutej sumy, čo odporuje dobrým mravom. Nebyť zásahu súdu, žalovaná by sa úmyselne obohacovala bez obmedzenia. Súdny napokon skonštatoval neplatné uzatvorenie zmluvy o úvere, dohody o zrážkach zo mzdy, dohody o poskytovaní služieb, ako aj spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy. Nemožno mať pochybnosti, že hrozba núteného vymáhania dlhu na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy mala na žalobcu značne negatívny vplyv. Žalobca musel na ochranu svojich spotrebiteľských práv iniciovať súdne konanie. Už samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Konanie žalovanej malo negatívne dôsledky v osobnom živote žalobcu. Bolo spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru a k strate finančných prostriedkov, a najmä v poškodení jeho dobrého mena u zamestnávateľa, čo predstavuje jeden z najzávažnejších zásahov do sociálnej identity žalobcu. Zamestnávateľ po takomto zásahu môže mať pochybnosti o zodpovednosti svojho zamestnanca plniť si svoje záväzky, čo je jeden z rozhodujúcich faktorov aj pre výšku finančného zadosťučinenia, ktoré nemôže mať iba symbolický charakter. Zníženie dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti porušením spotrebiteľského práva môže privodiť spotrebiteľovi ujmu značnej intenzity. Požadované finančné zadosťučinenie treba chápať aj ako odmenu žalobcu za to, že sa pustil do sporu s dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov, nakoľko možno predpokladať, že žalovaná sa obdobného konania už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí. Pri výške finančného zadosťučinenia by súd mal prihliadnuť aj na výšku odškodnenia iných nemajetkových ujím, napr. pri poškodení zdravia, ochrane osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. V danej veci je potrebné prihliadnuť tiež na množstvo porušení spotrebiteľských noriem, a to na uzavretie štyroch zmlúv, ktoré všetky vykazovali vady, ktoré všetky boli vyhlásené za neplatné, a ktoré boli uzavreté bez preskúmania bonity žalobcu, na preukázanú praktizovanú úžeru zo strany žalovanej, poškodenie dobrého mena žalobcu u jeho zamestnávateľa a na to, že žalobca musel čeliť dlhú dobu nezákonným zrážkam. Toto porušenie spotrebiteľských noriem bolo spôsobilé privodiť ujmu vo sfére rodinného, súkromného a spoločenského života žalobcu. Žalobca znášal stav právnej neistoty, obával sa o výšku dlhu a neustále narastanie, bol nedôvodne vystavený psychickému vypätiu vzhľadom na praktiky a spôsoby vymáhania pohľadávky žalovanou a musel iniciovať súdne konanie. V súdnom konaní sp.zn. 10Csp 77/2017 žalovaná pritom neprejavila žiadnu reflexiu. Konanie sa snažila využiť vo svoj prospech, hoci už má skúsenosti a vedomosti z iných obdobných súdnych konaní o nesprávnosti svojej obrany. Nenáležitými prostriedkami procesnej obrany naťahovala súdne konanie, a tým stresovú situáciu žalobcu len stupňovala. Za použitia trestného práva súdy by mali zohľadňovať aj špeciálnu recidívu dodávateľov a pri opakovanom porušení spotrebiteľského práva primerané zadosťučinenie zvyšovať. Vzhľadom na permanentne odmietavý postoj žalovanej voči svojim pochybeniam uplatnená sankcia je zjavne nízka, má len deklaratórnu funkciu, nie odradzujúcu a relutárnu.

9. Nesúhlasil s námietkou premlčania vznesenou žalovanou s tým, že jej odôvodnenie nemá oporu v žiadnom právnom predpise. Argumentoval, že zákon č. 250/2007 Z.z. v § 3 ods. 5 priamo zakotvuje, že nárok na primerané zadosťučinenie má ten spotrebiteľ, ktorý bol na súde úspešný voči dodávateľovi. Poukázal na zjednotenú prax vyšších súdnych autorít (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 127/2017), podľa ktorej jednoznačne podmienkou priznania nároku na finančného zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia predstavuje doplnkovú ochranu spotrebiteľa, ktorú nemožno stotožňovať s úspešným uplatnením práva alebo povinnosti (porovnaj napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co 114/2018, sp.zn. 20Co 179/2018 a sp.zn. 21Co 115/2018). Názor žalovanej, že žalobca si nárok na primerané finančné zadosťučinenie mohol uplatniť už žalobou podanou na súd v konaní sp.zn. 10Csp 77/2017 považuje za absurdný, nakoľko potom nie je zrejmé, akými dôvodmi a skutočnosťami by žalobca argumentoval, ak nemal v rukách ešte súdne rozhodnutie o porušení práv alebo povinnosti. Žalobca si nárok na finančné zadosťučinenie uplatnil hneď po nadobudnutí

právoplatnosti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 5Co 49/2019-191. O tom, že súdy oboch inštancií potvrdili porušenie práva alebo povinnosti sa žalobca dozvedel dňa 15.05.2020, kedy mu bol doručený rozsudok súdu druhej inštancie. Odo dňa 16.05.2020 žalobcovi tak začala plynúť premlčacia doba na uplatnenie nároku na primerané finančné zadostučinenie. Žalobu žalobca na súd podal dňa 28.05.2021. Obdobný záver vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2Co 137/2016 zo dňa 24.05.2017.

10. Súd vec prejednal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 22.03.2022 bez prítomnosti zástupcov oboch sporových strán. Zástupca žalobcu, ktorému predvolanie bolo riadne doručené dňa 18.12.2021, podaním zo dňa 18.03.2022 ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní pracovnou vyťaženosťou a hospodárnosťou konania a vyslovil súhlas s vykonaním pojednávania a rozhodnutím v jeho neprítomnosti. Zástupca žalovanej, ktorému predvolanie bolo riadne doručené dňa 14.12.2021, podaním zo dňa 28.02.2022 ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní epidemiologickou situáciou a taktiež vyslovil súhlas s vykonaním pojednávania a rozhodnutím v jeho neprítomnosti. Súd vo veci vykonal všetky dôkazy navrhované sporovými stranami a na pojednávaní verejne vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel. K skutkovým zisteniam a právnym dôvodom svojho rozhodnutia súd udáva:

11. Z obsahu spisu tunajšieho súdu sp.zn. 10Csp 77/2017 súd zistil, že dňa 24.03.2017 žalobca podal na tunajší súd žalobu, ktorou sa domáhal, aby súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500119177 zo dňa 22. 6. 2015, ustanovenie článku 8 bod 8.1 Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500119177 zo dňa 22. 6. 2015 a Dohoda o poskytovaní služieb, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500119177 zo dňa 22. 6. 2015 sú ako neprijateľné zmluvné podmienky Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500119177 zo dňa 22. 6. 2015 neplatné a že úver zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500119177 zo dňa 22. 6. 2015 je bezúročný a bez poplatkov. Spolu so žalobou podal aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd do právoplatného ukončenia sporu vo veci samej uložil žalovanej povinnosť zdržať sa akéhokoľvek použitia Dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500119177 zo dňa 22. 6. 2015, ktorá je súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500119177 zo dňa 22. 6. 2015 a vykonať oznámenie zamestnávateľovi žalobcu Obec Veľká Lomnica, Tatranská 175/23, 059 52 Veľká Lomnica, IČO: 00 326 666, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy v zmysle predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy.

12. Uznesením zo dňa 21.04.2017 č.k. 10Csp 77/2017- 18 Okresný súd Kežmarok vyhovel návrhu žalobcu a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanej povinnosť zdržať sa do právoplatného skončenia konania vo veci samej akéhokoľvek použitia Dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500119177 zo dňa 22.06.2015 uzavretej so Zmluvou o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 850011917777 zo dňa 22.06.2015 a vykonať oznámenie zamestnávateľovi žalobcu Obci Veľká Lomnica, Tatranská 175/23, 059 52 Veľká Lomnica, IČO: 00 326 666, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy v zmysle predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.05.2017.

13. Podľa odôvodnenia tohto uznesenia: „... Žalobca ... základné atribúty dôvodnosti úpravy formou neodkladného opatrenia osvedčil. Žalobca totiž predložil súdu Dohodu o zrážkach zo mzdy číslo č. 850011911777, ktorá mala byť stranami uzavretá dňa 22. 6. 2015 (čl. 15 spisu). Predložil súdu tiež žiadosť žalovaného zo dňa 11. 12. 2015 adresovanú jeho zamestnávateľovi (čl. 13 spisu) na vykonávanie zrážok zo mzdy v sume 26,15 eur mesačne až do vyrovnania dlhu zo zmluvy číslo č. 850011911777, pričom tento dlh podľa vyčíslenia žalovaného v tejto žiadosti je vo výške 836,91 eur k 11. 12. 2015... Žalovaný prostredníctvom žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 11. 12. 2015 žiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy vo výške 26,15 eur mesačne do vyrovnania dlhu, za ktorý sám žalovaný označil sumu 836,91 eur s tým, že táto má pozostávať z vyplatenej čiastky a zmluvnej odmeny pôžičky/úveru v sume 836,80 eur a ostatných záväzkov klienta za omeškanie v sume 0,11 eur s tým, že dlh môže byť ešte navýšený aj z dôvodu sankcií za omeškanie. Vychádzajúc z výšky sumy vyčísleného dlhu (836,91 eur) a výšky sumy ktorú žalovaný žiadal mesačne zo mzdy žalobcu zrážať (26,15 eur) je zrejmé, že napriek času uplynutému od predloženia uvedenej dohody žalovaným zamestnávateľovi žalobcu je hrozba vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu stále aktuálna. Navyše je zrejmé, že práve s postupom času by mohlo dôjsť k zrážkam zo mzdy žalobcu nad rámec sumy jemu skutočne poskytnutých peňažných prostriedkov (úverovej istiny) a teda práve na tie nároky, o ktorých žalobca tvrdí, že žalovanému právo na ne vôbec nevzniklo (úrok, poplatky, zmluvná pokuta)... 20. V súdnej veci potreba bezodkladnej úpravy pomerov je daná tým, že zamestnávateľ žalobcu bol

zo strany žalovaného listom zo dňa 11. 12. 2015 vyzvaný k zrážkam zo mzdy s poučením, čo mu ako zamestnávateľovi hrozí ak k nim nepristúpi. Táto výzva sa pritom týkala takej výšky dlhu, ktorú stanovil jednostranne žalovaný, ktorá nebola nikým preskúmaná a ktorá z veľkej časti je tvorená nárokmi, ktoré žalobca tvrdeniami o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru spochybňuje. Veriteľovi tak nič nebráni, aby sa domohol plnení, ktoré žiada, avšak potom môže vzniknúť stav, ktorý by sa ťažko naprával a vyvolával by potrebu ďalších súdnych konaní...“

14. Podľa obsahu spisu o žalobe žalobcu Okresný súd Kežmarok rozhodol rozsudkom zo dňa 12.12.2018 č.k. 10Csp 77/2017-141, a to tak, že určil, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu číslo č. 8500119177 zo dňa 22. 06. 2015, Dohoda o poskytovaní služieb č. 8500119177 zo dňa 22. 06. 2015, Dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. č. 8500119177 zo dňa 22. 06. 2015 a Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva č. č. 8500119177 zo dňa 22. 06. 2015 sú neplatné (výrok I.), žalovanej uložil povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 104,22 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 104,22 eur odo dňa 10. 11. 2018 do zaplatenia (výrok II.) a žalobu v časti o zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 104,22 eur za dobu pred 10. 11. 2018 a nad sadzbu 5 % ročne zamietol (výrok III.). Rozsudok vo výroku III. nadobudol právoplatnosť dňa 12.02.2019. Vo výrokoch I. a II. v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.02.2020 č.k. 5Co 49/2019-191, ktorý tento súd ako súd druhej inštancie potvrdil správnosť rozsudku súdu prvej inštancie v oboch napadnutých výrokoch, dňa 15.04.2020.

15. Vo vzťahu k neplatnosti uvedených štyroch zmlúv Krajský súd v Prešove v odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku zo dňa 27.02.2020 č.k. 5Co 49/2019-191 o.i. uviedol: „ 34....Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že tvrdenie žalobcu o neplatnosti zmlúv a dohôd je dôvodné, a to pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi... Žalovaný skutočne neuniesol dôkazné bremeno, ktoré ho ako dodávateľa zťažovalo, žeby zmluvné podmienky obsiahnuté v dohode o zrážkach zo mzdy, v dohode o poskytovaní služieb a spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve boli so žalobcom individuálne dojednané... Skutočne žalobca mal záujem o poskytnutie úveru od žalovaného prostredníctvom bodu 5 tlačiva žiadosti/zmluvy požiadal žalovaného o úver na zariadenie domácnosti vo výške 450 Eur. Namiesto toho žalovaný reálne vyplatil žalobcovi sumu 405 Eur, ako to vyplýva zo žalovaným predloženého prehľadu platieb na čl. 97 spisu. Zároveň do tlačiva bolo včlenené dojednanie o ďalšom úvere (revolvingu), ktoré je tam vopred pripravené, hoci nebolo preukázané, že by žalobca mal záujem o dojednanie aj takéhoto úveru. Na tom nič nemení ani skutočnosť, ako to uvádza žalovaný v svojom odvolaní, že nešlo o vnucovanie revolvingu ako ďalšieho úveru, ak spotrebiteľa ho mohol jednoduchým úkonom zrušiť. Správne súd prvej inštancie aplikoval aj ust. § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 22.06.2015, keď uviedol, že plnenie za službu ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa je práve takým prípadom ako dohoda o poskytovaní služieb. V článku I. bod 1 je spotrebiteľ povinný dojednanú odplatu za služby platiť bez ohľadu na to, či dané služby vôbec niekedy využije alebo nie a dokonca je povinný platiť v plnej výške aj vtedy, kedy by zrušil alebo pozastavil písomnou formou poskytovanie jednotlivých služieb. Žalobca tvrdil, že žiadnu z uvedených služieb nikdy nevyužil a žalovaný ani netvrdil, žeby v skutočnosti nejakú službu v zmysle danej dohody žalobcovi niekedy poskytol. Špekulácia žalovaného, že ide o započítanie tiež neobstojí, pretože takéto dojednanie i podľa názoru odvolacieho súdu je zjavne nevyvážené, neprijateľné, je v neprospech spotrebiteľa a nesleduje jeho záujmy, ale záujmy dodávateľa a odporuje tak zákonu, teda ust. § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, ale aj dobrým mravom. Skutočne sa javí, tak ako to správne uviedol súd prvej inštancie v svojom odôvodnení svojho rozhodnutia, že jediným účelom danej dohody je navýšiť odplatu za poskytnutie úveru, zároveň bez toho, aby to bolo vyjadrené v zmluve pre parametre úveru v rámci RPMN, či celkovo splatenej čiastky. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že inak sa nedá vysvetliť postup, keď spotrebiteľ by mal platiť za služby, ktoré vôbec nevyužíva, a to dokonca aj v prípade kedy výslovne uviedol, že o ne nemá záujem. V žiadosti/zmluve o úvere je na jednej strane predpokladané uzavretie dohody o poskytnutí služieb, nakoľko je tam uvedená aj výška splátky 26,15 Eur zahrňujúca už poplatok podľa tejto dohody, no na druhej strane ako celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť, je tam uvedená iba suma 615,95 Eur, teda suma, ktorú dlžník bol povinný zaplatiť len vtedy, ak by dohodu o poskytovaní služieb neuzavrel. Bez takejto dohody by dlžník hradil 36 mesačných splátok po 15,86 Eur, teda spolu sumu 570,96 Eur, čo po pripočítaní poplatku za poskytnutie úveru vo výške 45 Eur činí 615,96 Eur. S poplatkom podľa dohody v splátkach po 26,15 Eur mesačne zaplatí dlžník 986,40 Eur, teda 26,15 Eur x 36 mesiacov, plus 45 Eur, poplatok za poskytovanie úveru. Pri poskytnutom úvere 405 Eur činí za 3 roky odplata takmer 144 % reálne poskytnutej sumy, tak ako to správne uviedol súd prvej inštancie v bode 53 odôvodnenia rozsudku. Žalobca má teda pri reálne

poskytnutom úvere 405 Eur za 3 roky žalovanému zaplatiť v splátkach sumu viac ako dvojnásobnú. V poskytnutej sume aj podľa názoru odvolacieho súdu v zhode s názorom súdu prvej inštancie tiež odporuje dobrým mravom. Bez započítania odplaty v zmluve danej dohody o poskytovaní služieb sa tak v zmluve daný úver prezentuje podstatne výhodnejšími podmienkami ako v skutočnosti je. Uvedený postup jasne vykazuje znaky konania v rozpore s dobrými mravmi podľa § 4 ods. 8 zákona o ochrane spotrebiteľa aj ako podľa § 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka... Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že je nepochybné, že skutočná výška RPMN a celkovo splatnej čiastky je vyššia ako je výška uvedená v danej zmluve o spotrebiteľskom úvere, a to niekoľkonásobne, čím spotrebiteľ bol uvedený do omylu dodávateľom, keď úver sa javil výhodnejší ako v skutočnosti bol, čo mal reálny dopad na jeho správanie. Správny je odkaz na ust. § 2 písm. g) zákona o ochrane spotrebiteľa. Žalobca mal v súhrne zaplatiť žalovanému za služby neprimerane vysoké poplatky, a to 10,29 Eur mesačne, čo za 36 mesiacov sa rovná 377,44 Eur takmer vo výške skutočne mu poskytnutých podmienok, a to aj za stavu, že mu žiadna služba poskytnutá nebude. Z materiálneho hľadiska skutočne ide o platbu spojenú s poskytnutím úveru a predstavuje poplatok. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že ani údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru uvedený v zmluve vo výške 450 Eur nie je správny, tak ako ho vyžaduje ust. § 9 ods. 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Tak ako odvolací súd konštatoval vyššie, neobstojí ani špekulácia o započítaní sumy 45 Eur titulom poplatku spojeného s poskytnutím úveru, pretože suma 45 Eur nebola reálne vyplatená a tak ako správne konštatuje súd prvej inštancie v bode 63 odôvodnenia je vylúčené do celkovej výšky úveru započítať sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Celková suma, ktorú dostal spotrebiteľ k dispozícii predstavuje 405 Eur a nie 450 Eur ako je uvedené v zmluve. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 22Co/333/2018 zo dňa 21.06.2018 a ďalšie, kde sa odvolací súd už touto otázkou zaoberal. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že zmluvné ustanovenie - resp. zmluvná podmienka, ktorou automaticky podpisom zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľ žiadal o poskytnutie iného úveru a uzatvára zmluvu o revolvingovom úvere je v priamom rozpore s ust. § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a navyše porušuje spotrebiteľovu zmluvnú slobodu, keď nepriamo je viazané poskytnutie jedného spotrebiteľského úveru na poskytnutie ďalšieho spotrebiteľského úveru, ktorý sa dojednáva v danej zmluve - zmluvných dojednaniach automaticky bez reálnej možnosti odmietnutia. Takéto konanie veriteľa je v rozpore s dobrými mravmi a vykazuje skutočne zjavné známky diskriminácie podľa ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z.. Je skutočne aj v rozpore s obchodnými zvyklosťami a zásadami poctivého obchodného styku. Tak ako to uviedol súd prvej inštancie v bode 71, 72 a 73 odôvodnenia, ide o tak závažné nedostatky, že zmluvu o úvere zo dňa 22.06.201 ako celok je potrebné považovať za absolútne neplatný právny úkon. Za absolútne neplatný právny úkon je potrebné považovať aj súvisiacu dohodu o poskytovaní služieb zo dňa 22.06.2015 pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi. Zároveň skutočne nebola preukázaná vôľa žalobcu uzavrieť takúto dohodu ako základná podmienka riadneho a platného právneho úkonu. Čo sa týka dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, už len samotná skutočnosť neplatnosti úverovej zmluvy, ktorú daná dohoda zabezpečuje, spôsobuje jej neplatnosť. Správny je aj záver súdu prvej inštancie, že ide o akcesorické zmluvy naväzujúce na zmluvu o spotrebiteľskom úvere, keďže ich obsahom je len spôsob splácania dohodnutého úveru, resp. jeho zabezpečenie, či poskytovanie súvisiacich služieb. Odvolací súd súhlasí aj s názorom súdu prvej inštancie, že formulár dohody o zrážkach zo mzdy sa dostal objektívne do sporu s požiadavkou na poctivý obchodný styk a čestnú obchodnú prax. Zákonodarca priznal skutočne takémuto konaniu nielen rozpor s imperatívom dobrých mravov, ale priamo so zákonom, kde odvolací súd odkazuje zhodne so súdom prvej inštancie na predchádzajúce rozhodnutia v obdobných veciach, napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 21Co/191/2015 zo dňa 26.04.2016 a ďalšie. Čo sa týka spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy aj pre ňu skutočne platia dôvody neplatnosti vo vzťahu k absencii preukázanej skutočnej vôle žalobcu. Vo vzťahu k nepreukázaniu jeho možnosti ju neuzavrieť, resp. ovplyvniť jej obsah, ako aj vo vzťahu k postupu žalovaného v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že aj táto je v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Navyše už len samotná neplatnosť úverovej zmluvy spôsobuje neplatnosť aj tejto rozhodcovskej zmluvy“.

16. Vo vzťahu k povinnosti žalovanej vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 104,22 eur s prísl. odvolací súd v tomto potvrdzujúcom rozsudku o.i. uviedol: „...36. Správny je preto záver súdu prvej inštancie, že žalovaný má nárok len na vrátenie sumy, ktorú žalobcovi reálne poskytol, t.j. 405 Eur, nakoľko podľa ust. § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko čo podľa nej dostal. Žalobca žalovanému vrátil viac, a to sumu 509,22 Eur. Žalovaný uvedené sám potvrdil vo svojom vyjadrení zo dňa 27.09.2018. Uvedené

vyplýva aj z prehľadu platieb na č.l. 97 spisu. Suma prevyšujúca poskytnutú istinu 405 Eur predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktoré je povinný vydať žalobcovi.“

17. Podľa § 3 ods. 5 veta prvá a veta tretia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) proti porušeniu práv a povinností ustanovených týmto zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a od osobitnými predpismi zodpovedá.

18. Vychádzajúc z cit. ustanovenia Zákona o ochrane spotrebiteľa zákonnými predpokladmi vzniku nároku spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie je: a) úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej Zákomom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi a b) domáhanie sa práva na primerané finančné zadosťučinenie od subjektu, ktorý zodpovedá za porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti. Oba predpoklady musia byť splnené kumulatívne.

19. Podľa konštantnej judikatúry k naplneniu prvého zákonného predpokladu, tzn. k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti spotrebiteľom, dochádza až v prípadoch, keď spotrebiteľ buď v postavení žalobcu uplatní porušenie práva alebo povinnosti proti dodávateľovi v súdnom konaní, alebo aj ak v súdnom konaní spotrebiteľ v postavení žalovaného tak urobí v rámci svojej procesnej obrany proti nároku uplatnenému dodávateľom ako žalobcom. K úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti môže dôjsť aj v exekučnom konaní. Vždy sa však musí jednať o porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej Zákomom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi upravujúcimi ochranu spotrebiteľa, medzi ktoré patrí napr. Občiansky zákonník, zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zákona o obchodnej inšpekcii, zákon č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), a pod. Tu súd len dodáva, že všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa je Zákon o ochrane spotrebiteľa. Občiansky zákonník má vo vzťahu k tomuto všeobecnému právnemu predpisu povahu osobitného predpisu.

20. Súd sa stotožnil s argumentáciou zástupcu žalobcu, že právo na primerané finančné zadosťučinenie vznikne až momentom, kedy je zrejmé, že spotrebiteľ bol v uplatnení porušenia práva alebo povinnosti úspešný (a to či už v postavení žalobcu, žalovaného, oprávneného alebo povinného), čo vyplynie až z právoplatného rozhodnutia súdu. K naplneniu prvého zákonného predpokladu pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa dôjde preto až právoplatným rozhodnutím súdu. Aj v tomto smere už existuje vcelku konštantná judikatúra. Súd na podporu tohto záveru dáva do pozornosti napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 127/2017 zo dňa 30.01.2019, podľa ktorého: „...18. Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z.z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné

bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne“.

21. Druhým zákonným predpokladom vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa je domáhanie sa práva voči dodávateľovi, ktorý za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá.

22. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu sp.zn. 10Csp 77/2017 súd mal bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že súdy v spotrebiteľskom súdnom konaní vedenom na návrh žalobcu proti žalovanej na tunajšom súde pod sp.zn 10Csp 77/2017 judikovali v prospech žalobcu ako spotrebiteľa konkrétne nároky z porušenia práva alebo povinnosti ustanovených Zákonom o ochrane spotrebiteľa a Občianskym zákonníkom ako osobitným predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa. Súdy v tomto konaní judikovali, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, zmluva o poskytovaní ďalších doplnkových služieb, dohoda o zabezpečení záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zrážkami zo mzdy dlžníka a spotrebiteľská rozhodcovská zmluva uzavreté sporovými stranami dňa 22.06.2015 sú pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi neplatné, a tiež nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 104,22 eur s prísl., ktoré žalovaná získala na úkor žalobcu plnením na základe týchto neplatných zmlúv. Žalobca teda splnil prvý základný predpoklad, ktorý Zákon na ochranu spotrebiteľa v ustanovení § 3 ods. 5 vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie. Rozsudok Okresného súdu Kežmarok zo dňa 12.12.2018 č.k. 10Csp 77/2017-141 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.02.2020 č.k. 5Co 49/2019-191, ktorým súd tieto nároky žalobcu judikoval, nadobudol právoplatnosť dňa 15.04.2020 (Výroky I. a II.). Žalobou v danej veci sa žalobca práva na finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa domáha voči žalovanej ako dodávateľovi, ktorý podľa právoplatného rozsudku súdu za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Tým je splnený aj druhý zákonný predpoklad pre vznik tohto práva žalobcu.

23. Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia v danej veci, Zákon o ochrane spotrebiteľa a ani iné právne predpisy neustanovujú žiadne kritéria pre určenie výšky alebo spôsobu výpočtu finančného zadostučinenia pre spotrebiteľa. Žiadnym právnym prepisom nie je stanovená minimálna alebo maximálna výška tohto zadostučinenia. Jediným zákonným určujúcim kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia, ktorá je vecou voľnej úvahy súdu. Nemôže sa však v žiadnom prípade jednať o ľubovôľu súdu. Súd je povinný vždy svoju úvahu riadne odôvodniť. Podľa konštantnej judikatúry pri posudzovaní primeranosti finančného zadostučinenia je potrebné vychádzať predovšetkým z účelu samotného inštitútu. Tým je na jednej strane poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi za porušenie jeho práv, a to primerane povahe a rozsahu porušenia. Ako satisfakcia pritom nie vždy postačuje iba vrátenie neoprávnené zaplatených finančných prostriedkov, ale do úvahy prichádza aj náhrada morálnej ujmy ako satisfakcie za stav, ktorý spotrebiteľ musel strpieť. Na strane druhej je to sankcionovanie dodávateľa za porušovanie práva spotrebiteľov a jeho odradenie od ďalšieho protiprávneho konania. Pritom vždy je potrebné zobrať do úvahy všetky okolnosti danej konkrétnej veci.

24. V danej veci žalobca mal záujem o poskytnutie spotrebiteľského úveru od žalovanej na zariadenie domácnosti vo výške 450 eur, teda o tzv. klasický úver (nie revolvingový úver). Žalovaná priamo do vopred pripraveného tlačíva zmluvy o klasickom spotrebiteľskom úvere (Žiadosť/Zmluva) včlenila aj dojednanie o ďalšom úvere, a to úvere revolvingovom úvere, hoci nebolo preukázané, že by žalobca mal vôbec záujem o dojednanie aj takéhoto ďalšieho úveru. Spolu s tlačivom samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere (Žiadosť/Zmluva) žalovaná predložila žalobcovi v jednej kope aj vopred pripravené tlačivá, obsahom ktorých boli ďalšie tri tzv. akcesorické zmluvy, a to dohoda o poskytovaní komplexného balíčka ďalších doplnkových služieb (služba „Informácie o zostávajúcich záväzkoch“, služba „Odkladu splátok, služba „Informácia o prijatí platby“, služba „Zmena zmluvy na podnet klienta“, služba „Prepárovanie platieb na príslušnú zmluvu“ a ďalšie), dohoda o zabezpečení záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zrážkami zo mzdy a spotrebiteľská rozhodcovská zmluva, hoci ani v prípade týchto zmlúv nebolo preukázané, že by žalobca mal o ich uzavretie záujem a že by vôbec ich uzavretí vedel. Súdy zmluvu o klasickom a ďalšom revolvingovom spotrebiteľskom úvere a všetky tri akcesorické zmluvy vyhodnotili ako neplatné pre ich rozpor so zákonom a dobrými mravmi.

25. Na základe týchto neplatných spotrebiteľských zmlúv žalovaná namiesto spotrebiteľského úveru v dojednanej výške 450 eur na zariadenie domácnosti žalobcovi reálne vyplatila len peňažné prostriedky

vo výške 405 eur. Učinila tak napriek tomu, že je vylúčené do celkovej výšky úveru započítať sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V danom prípade žalovaná do výšky poskytnutého úveru započítala poplatok spojený s poskytnutím úveru vo výške 45 eur a žalovanému v rozpore so zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v platnom znení (ďalej už len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) vyplatila len 405 eur (450 eur - 45 eur). Neplatnými zmluvami pritom žalobcu zaviazala zaplatiť jej v pravidelných mesačných splátkach vo výške 26,15 eur celkom sumu 986,40 eur (26,15 eur x 36 mesiacov + 45 eur ako poplatok za poskytnutie úveru). To pri reálne vyplatenej sume peňažných prostriedkov 405 eur činí za 36 mesiacov odplatu takmer 144 % reálne poskytnutej sumy. Prítom čiastka, ktorú sa žalobca zaviazal zaplatiť len ako poplatok za ďalšie doplnkové služby, o ktoré nemal záujem a ktoré mu ani neboli nikdy poskytnuté, predstavovala 10,29 eur mesačne, čo za dobu 36 mesiacov činí 370,44 eur. Záväzok žalobcu pritom bez tohto poplatku predstavoval len 570,96 eur (36 mesačných splátok x 15,86 eur), po pripočítaní poplatku za poskytnutie úveru 45 eur 615,96 eur. Žalobca teda pri reálne mu poskytnutej sume 405 eur za tri roky mal žalovanej zaplatiť v splátkach sumu viac ako dvojnásobnú poskytnutej sume. Pri započítaní odplaty za doplnkové služby (a to bez ohľadu na vôľu žalobcu ako spotrebiteľa využiť alebo nevyužiť tieto doplnkové služby) žalovaná žalobcu uviedla do omylu, keď daný spotrebiteľský úver prezentovala žalobcovi ako podstatne výhodnejší, než v skutočnosti bol. Odplatu za doplnkové služby neučinila súčasťou celkových nákladov spotrebiteľa aj napriek tomu, že uzavretie dohody o doplnkových službách zjavne bolo podmienkou poskytnutia úveru (§ 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch), ani do údajov o RPMN. Ide o tak závažné nedostatky, že spotrebiteľský úver (ktorý by inak v prípade platnosti zmluvy bol pre nedodržanie náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s § 11 bezúročný a bez poplatkov) súd nepovažoval za platne dojednaný a zmluvu o úvere ako celok za absolútne neplatný právny úkon. Uvedený postup jasne vykazuje znaky konania v rozpore s dobrými mravmi podľa § 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa, ako aj podľa § 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka. Obsahom dojednania o množstve ďalších doplnkových služieb bola zjavná snaha žalovanej úmyselne získať od žalobcu vyššie plnenie v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru, ako jej zo zákona vyplývalo a tým zákon obchádzať. Súdny nezistil žiadny relevantný dôvod pre záver, že by táto dohoda slúžila záujmom spotrebiteľa. Výhoda spotrebiteľa v tomto prípade je len iluzórna, absolútne neadekvátne výške dojednanej odplaty.

26. Okrem toho žalobkyňa v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorú žalobca uzatváral na obstaranie zariadenie domácnosti vo výške 450 eur, vnútila žalobcovi poskytnutie aj ďalšieho spotrebiteľského úveru, o ktorý žalobca nežiadal, a to revolvingového úveru s úverovým rámcom 450 eur, teda v rovnakej výške ako prvý úver. Zmluvná podmienka, ktorou automaticky podpísom zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľ žiada aj o poskytnutie ďalšieho revolvingového úveru a uzatvára zmluvu o revolvingovom úvere (ak chce získať prvý úver je donútený fakticky pristúpiť aj k dojednaniu o revolvingovom úvere), je podľa judikovaných záverov súdov v priamom rozpore s ust. § 4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa a porušuje spotrebiteľovu zmluvnú slobodu, keď nepriamo je viazané poskytnutie jedného spotrebiteľského úveru na poskytnutie ďalšieho úveru. Takéto konanie žalovanej je v rozpore s dobrými mravmi a vykazuje zjavné znaky diskriminácie (§ 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa), je v rozpore s obchodnými zvyklosťami a zásadami poctivého obchodného styku, nakoľko žalobcovi ako spotrebiteľovi bol vnútený produkt a v prípade neskoršieho záujmu o tento produkt je spotrebiteľ už zbavený možnosti voľby medzi inými ponukami obdobných úverov iných poskytovateľov. Ide tu predovšetkým o snahu veriteľa zabezpečiť si ďalšiu obchodnú činnosť vnútením ďalšieho produktu.

27. Žalovaná si plnenie z neplatných zmlúv o spotrebiteľských úveroch pritom zabezpečila dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov žalobcu uzavretou podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Súdny v konaní sp.zn. 10Csp 77/2017 skonštatovali, že žalovaná uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy žalobcovi vopred vnútila pripraveným predtlačeným tlačivom. Dohoda o zrážkach zo mzdy nebola v okamihu uzatvárania zmluvy o spotrebiteľskom úvere v hlavnej sfére záujmu žalobcu. Dohodu o zrážkach zo mzdy súdy určili za neplatnú z dôvodu, že zjavne nespĺňa podmienku existencie skutočnej slobodnej vôle žalobcu ju uzavrieť, čo ju robí podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka absolútne neplatnou, a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, čo ju ako neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve robí takisto absolútne neplatnou podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka. Navyše, dohoda má základ v konaní rozpornom s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa).

28. Súd sa stotožňuje so zástupcom žalobcu, že jednostranne vnútené dojednanie o dohode o zrážkach zo mzdy predložené žalobcovi ako spotrebiteľovi k podpisu spolu s ďalšími zložitými dokumentmi bolo reálne spôsobilé vyvolať závažné dôsledky spočívajúce v tom, že umožňovalo žalovanej bez akejkoľvek súdnej kontroly na základe vlastnej predstavy o výške dlhu žalobcu siahnuť na jeho príjmy, t.j. na jeho základné živobytie žalobcu, a vymôcť aj plnenie, ktoré je neprijateľné, čo sa v danej veci aj reálne stalo. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov totiž nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri spotrebiteľskej zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia zo strany súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov umožňuje obísť dôležitý prvok v ochrane spotrebiteľa, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok zo zameraním na to, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. V danej veci skutočne došlo k tomu, že žalovaná na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy siahla na príjmy žalobcu. Súdny skonštatoval, že listom zo dňa 14.12.2015 žalovaná požiadala zamestnávateľa žalobcu Obec Veľká Lomnica o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu. Navyše, o zrážky zo mzdy žalovaná požiadala pre vymożenie pohľadávky vo výške 836,91 eur, čo pri závere súdov o dôvodnosti nároku žalovanej len na vrátenie plnenia vo výške 405 eur znamená, že pre vymożenie aj plnenia zjavne nedôvodného. Platitelia žalobcu aj skutočne v rokoch 2016 - 2017 (cca 14 mesiacov) vykonávali zrážky zo mzdy, resp. iného príjmu žalobcu, a to do sumy 509,22 eur. Žalovaná sa tak bezdôvodne obohatila na úkor žalobcu o sumu 104,22 eur.

29. Žiadosťou o vykonávanie zrážok v rozpore so zákonom žalovaná prinútila žalobcu iniciovať súdne konanie sp.zn. 10Csp 77/2017 a brániť sa proti tomuto jej konaniu, a to jednak návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd poskytol žalobcovi neodkladnú ochranu, keď uložil žalovanej povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a oznámiť platiteľovi príjmu žalobcu, aby od zrážok upustil. Jednak domáhať sa preskúmania nekalosti zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmlúv z pohľadu ich súladu so zákonom, predpismi na ochranu spotrebiteľa a dobrými mravmi. Žalovaná sa pritom v súdnom konaní, v ktorom žalobca bol úspešný, aktívne bránila. Proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 13.12.2018 č.k. 10Csp 77/2017-141 podala odvolanie, ktoré odvolací súd posúdil ako nedôvodné. Súdny spor tak trval cca 3 roky (24.03.2017 do 15.04.2020).

30. Žalovaná teda so žalobcom uzavrela dve zmluvy o spotrebiteľských úveroch a ďalšie tri spotrebiteľské zmluvy, ktoré súd vyhodnotil ako zmluvy v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Na základe týchto neplatných zmlúv žalovaná cestou platiteľa príjmov žalobcu nútene viac ako rok vymáhala na žalobcovi plnenie, pričom vymohla aj neprijateľné plnenie, teda peňažné plnenie, na ktoré jej nevznikol nárok, čím sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila. Žalobca tak musel strpieť vykonávanie zrážok platiteľmi jeho príjmov, vrátane zamestnávateľa Obec Veľká Lomnica, znášať stav neistoty a obáv v otázke celkovej výšky zrážok a doby ich trvania. Ide nepochybné o závažný zásah do sociálnej sféry žalobcu, do dobrého mena a jeho povesti u zamestnávateľa. Žalovaná zrážkami zo mzdy vymohla od žalobcu aj plnenie, na ktoré nemala nárok, pričom sumu bezdôvodného obohatenia dobrovoľne žalobcovi nevrátila. Naopak, v priebehu celého súdneho konania sa aktívne bránila. Svojím konaním, ktoré ohrozovalo sociálnu identitu a stav právnej istoty žalobcu žalovaná donútila žalobcu iniciovať súdne konanie, ktoré sa o.i. aj v dôsledku aktívnej obrany žalovanej viedlo cca 3 roky. Vynútené zrážky zo mzdy a iniciovanie a aktívne vedenie súdneho konania výrazne zasahujú do bežného života spotrebiteľa a sú spôsobilé privodiť mu ujmu v súkromnom a spoločenskom živote vo forme psychického vypätia, strachu a nepríjemných pocitov, obáv zo stavu právnej a ekonomickej neistoty. Zvlášť, ak ide o vykonávanie zrážok a súdne konanie trvajúce dlhšiu dobu, v danom prípade spolu cca 5 rokoch (od roku 2015 do 2020). Výška plnenia, pre ktoré žalovaná na základe dohody o zrážkach zo mzdy vydala príkaz na zrážky bola pritom vo výraznom nepomere k plneniu dôvodne poskytnutému žalobcovi.

31. Súd preto pri určení výšky finančného zadosťučinenia v danej veci na jednej strane zohľadnil vyššie špecifikovanú povahu a značný rozsah porušenia práv a povinností slúžiacich záujmom spotrebiteľa, ako aj dĺžku trvania tohto porušenia, t.j. cca 5 rokov. Súd jednoznačne zastáva názor, že povaha porušenia práv a povinností, predovšetkým núteným zrážkam z príjmu žalobcu aj nad rozsah prijateľného plnenia a vnútenému iniciovaniu súdneho konania, ako aj značnému rozsahu porušenia práv a povinností, nezodpovedá satisfakcia spočívajúca iba v uložení povinnosti žalovanej vydať žalobcovi získané bezdôvodné obohatenie, ale aj náhrada morálnej ujmy, ktorú žalobcovi nie len hrozila, ale ktorú

žalobca musel aj strpieť. Na druhej strane súd pri určovaní výšky finančného zadosťučinenia v danom prípade zohľadnil skutočnosť, že u žalovanej sa nejedná o ojedinelé a výnimočné porušenie práv a povinností slúžiacich ochrane spotrebiteľov. Súdu z vlastnej činnosti, ako aj z množstva verejne dostupných súdnych rozhodnutí je známe, že žalovaná opakovane v množstve v prípadoch porušuje pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľských úveroch predpisy na ochranu spotrebiteľa, pričom ani množstvo súdnych rozhodnutí vydaných v jej neprospech nemá na žalovanú preventívny a odradzujúci účinok. Súdna prax sa v poslednom období ku konaniu žalovanej stavia tak, že v prípadoch uplatňovania nárokov spotrebiteľov proti žalovanej na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom bezúročných a bezpoplatkových úverov konštatuje úmyselné konanie zo stany žalovanej, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech na úkor spotrebiteľov (porovnaj napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove vo veciach sp.zn. 8Co 139/2017, sp.zn. 7Co 584/2011, sp.zn. 2Co 9/2012, sp.zn. 15Co 10/2018, sp.zn. 5Co 48/2018, a pod). Doterajší nedostatočný preventívny a odradzujúci účinok súdnych rozhodnutí na žalovanú potvrdzuje aj aktuálna procesná obrana žalovanej v spore sp.zn 10Csp 77/2017. Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti danej veci súd žalobcom požadované finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur nepovažoval za neprimerané a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

32. Vo vzťahu k námietke premlčania nároku vznesenej žalovanou v konaní súd poukazuje na vyššie uvedený právny záver podporený judikatúrou, podľa ktorého nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa vzniká až okamihom, kedy súdy právoplatne judikujú porušenie práva alebo povinnosti upravených predpismi na ochranu spotrebiteľa. Preto všeobecná premlčacia doba na uplatnenie toho nároku môže začať plynúť až dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu o takomto porušení. V danej veci rozsudok Okresného súdu Kežmarok zo dňa 12.12.2018 č.k. 10Csp 77/2017-141 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.02.2020 č.k. 5Co 49/2019-191 nadobudli právoplatnosť dňa 15.04.2021. Preto pokiaľ žalobca žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia podal na súd dňa 28.05.2021, žalobu podal vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe upravenej ust. § 101 Občianskeho zákonníka.

33. Spolu s rozhodnutím vo veci samej súd podľa § 267 ods. 3 Civilného sporového poriadku zrušil platobný rozkaz vydaný vo veci dňa 07.06.2021, proti ktorému žalovaná podala včas odpor.

34. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

35. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

36. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Žalobca bol v spore úspešný v celom rozsahu. Preto mu prislúcha voči žalovanej právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti výrokom I. a III. rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 357 písm. m) Civilného sporového poriadku).

Proti výroku II. rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 v spojení s § 357 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).